

ԲԱՌԱՋՆՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԱՐԱՌ ԼԵՉՈՒՄՆ ԳԱՆԻ ՄԻ ԲԱՌԵՐԸ.

Թապալել. — Խրիմու լեզուին մէջ այս բառը կ'ործածուի իբրեւ ձգել, նետել, (սարմազ): Կերելի թէ ելած է գրոց քաւալել բառէն, որ զորել կ'ընանակէ. կամ թէ տապալել բառէն, որ է շրջել, (skil'irakf):

Թե որ. — Գրոց քե կամ երե շաղկապը պարզ կերպով գործածելը աւանդներին մէջ՝ անշուշտ աւելի լաւ է՝ քան թէ ըսել՝ քե որ, երե որ. ինչպէս նաեւ աւելի լաւ է երբ քան թէ երբոր: Այս բառերուն վերջի որ շաղկապը տաճկերենին հետեւութեամբ գրուած է, որ երբեմն քի շաղկապը կ'եր եւ հաշան բառերուն ծայրը կաւելցնեն ու կ'ըսեն, կ'եր քի (թէ որ), հաշան քի (երբ որ):

Թնդանոր. — Տաճկաց քոյի բառին գիմացը այս բարդը հնարուած է յոմանց, որ եւ սովորական դարձեր է այժմու աշխարհաբառ՝ եւս եւ դրաբառ գրուածքներու մէջ: Բայց Ստեփանոսի լեհացույ ձեռագիր բառարանին մէջ հրեւ բառը կայ նոյն նշանակութեամբ, — իբր թէ հուր եւ, կրակ տոռ, — որ գէթ կարճութեամբը թնդանոյէն լաւ է՝ իբրեւ բարգութեան աւելի յարմար. վասն զի թնդանոր, թնդանորաւ, թնդանորաւոյ, թնդանորաւն ըսելու տեղը՝ կրնամք աւելի թեթեւ կերպով կազմել հրեւանոր, հրեւանոր, հրեւանոյ, հրեւանն բառերը:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳԻՏԵԼԻՔ

ԳԱՋԱՐՆ ՈՒ ՇՈՂԳԱՄԸ ԹԱՐՄ ՊԱՀԵՂՈՒ
ԸՆԳԶԱՆՈՒՐ ՀՆԱՐԲ.

Հաստարմատ կանանչեղէնները, ինչպէս գազարը (հալուճ, մորիով), շողգամ (շաղամ) եւ ասոնց նման բոյսերը լաւ պահելու համար, աշնան վերջի օրերը հանէ գետնէն, քանի որ սաստիկ սառոյցները սկսած չեն, եւ օդը չոր է: Արմատները հողէն հանելէ՛ք ետեւ, անոնց վրայի տերեւները փրցուր, բայց խիստ կարճ մի՛ կտրեր. յետոյ արեւուն մէջ փռէ ու վրաները կտրտած տերեւներէն շարէ Թեթեւ կերպով՝ որպէս զի անոնց վրայի հողը չորնայ ու Թափթրփի. եթէ օդը լաւ չէ, ծածքի տակ փռէ: Անկից ետքը չոր տեղ մը կամ գետնափոր շտեմարանի մէջ դիր զանոնք՝ ուր որ չկարենան պաղիլ, ու չոր աւազի մէջ Թաղէ, բայց այնպէս որ մէկմէկու չգալին, այսինքն առաջ կարգ մը շարէ՝ մէկմէկէ երկու իրեք մասնաճափ հեռաւորութեամբ, ու վրան կարգ մը աւազ տարածէ. այնուհետեւ նորէն շարէ, եւ այնպէս մինչեւ մէկ երկու կանգուն

բարձրութեամբ կրնաս դիզել: Այս կերպով պահուած գազարն ու շողգամը մինչեւ նորին առանց աւրուելու կ'ապհուին:

ՇԻՐՆԱՍԻՆՉ ՇԻՆԵԼՈՒՄ ԿԵՐՊԸ.

Շրթնասինձը այժմ շատ կ'գործածուի Թղմեղէն կայքներու, եւ աւելի դիւրին՝ աժան ու մաքուր է՝ քան Թէ հասարակ սոսինձը (քուրգալ), խիւսը (մալեզ), սինձը (չիրիշ) եւ այլն: Այս շրթնասինձը շինելու կերպը այս է: Սոսնձին աղէկն ու կաշունը առ, եփ ջրի մէջ հալեցուր, ու քանի որ ջրիութիւնը անցած չէ՝ մէջը քիչ մը շաքարձուր խառնէ, մաքուր մաղէ մը անցուր, նորէն եփ մը տուր, եւ քանի մը կ'աւելի լեմոնի եղ դիր մէջը: Մանր մանր տփիկներ պիտի ունենաս (գրեթէ մէկ մասնաճափ լայնքով ու երեք մասնաճափ երկայնութեամբ). այն տփիկներուն մէջի կողմը Թեթեւ կերպով ձեթ կամ նշի եղ քսէ, ու եփած շրթնասինձը անոնց մէջը լից: Շրթնա-

անձին աղէկը բարակ կլինի, քիչ մը փխրուն, բաւական թափանցիկ, ախորժափամ ու անուշկեկ: Գործածելու ատեն բաւական է որ քիչ մը ջրով կամ թէ թքով թրջես. անոր համար է որ շրքնասիւնն ⁽¹⁾ ըսինք անունը:

ԿԱՆԹԵՂԻ ԵՂԸ ՄԱՔՐԵԼՈՒ ԳԻՒՐԻՆ ԿԵՐՊ.

Առ հաւասար չափով գայլախազ (*չազմազ քա-*

շը), ածուխ (*ֆոսֆոր*), եւ գաճ (*ալջը*), զատ զատ ծեծէ՝ փոշի ըրէ, ու իրարու հետ խառնէ. այն խառնուրդէն անցուր եղը՝ չափաւոր քանակութեամբ, զուտ ու յստակ եղ կլինի:

⁽¹⁾ Գաղղիարէն *colle à bouche*, ռուսերէն *губной клей*.

ՅՈՒՆՈՒԱՐԻ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՆԵԼՈՒԿՆԵՐՈՒՆ ԼՈՒԾՈՒՄԸ

Ա.

Կոստանդնուպօլսոյ Յունաց կայսրը Լէոն Գ, սաստիկ սէր ունէր գոհարեղինաց վրայ: Կրսեն թէ այս թագաւորը 780 թուականին սեպտեմբերի 8-ին, որ Աստուածածնայ Ծննդեան տօնին օրն էր, սրբոյն Սոփիայ (*Այա սօփիա*) եկեղեցւոյն մէջ սպտարագին ներկայ եղած ժամանակը՝ կրտսենէ որ խորանին վրայ թագ մը դրուած է աւանակուռ, այսինքն ազնիւ գոհարեղէններով զարդարուած. ընչաքաղցուծենէն աչքը մոռ կոխած՝ իսկոյն կհրամայէ որ թագը խորանէն վար առնուն, իրեն բերեն. կառնու գլուխը կզնէ ու իւր պալատը կդառնայ: Բայց թագին ծանրութենէն ճակատին վրայ խոցեր կբացուին, այն խոցերը կզայրանան՝ քաղցկեղի կզարնեն, ու նոյն օրը կմեռնի սեղանակապուտ թագաւորը:

Բ.

Կրսեն թէ ատենով Մոնֆլէօրի անունով դերասանը *Անդրոնաֆոսի* ողբերգութեանը մէջ Ովբեստէս ձեւացած լինելով, սոսկալի ձայնով եւ ուժով ըսեր է այս երեք տողս,

Վասն ո՞յր իցեն այդ վիշապ որ ըզզըլսովքդ շրջեն.

Ո՞ւմ զհանդերձանսդ կազմէ որ ըզկրնիդ ձեր խաւին.

Միքէ քարշն զիս կամիք իտարտարոսն ահագին ⁽¹⁾:

Այս վերջին հարցմունքը այնպիսի կատաղութեամբ մը կընէ որ երակին մէկը կճաթի ու իսկոյն արիւնը կկոխէ կխղզուի:

Գ.

Հին ատենի Արաբացւոց մէջ շատ անուանի էր Համատանի բանաստեղծը, որ *Պէսի-իւզ-զէ-մանն* կըսուէր, իբր թէ իւր ժամանակին հրաշալիքը. սա 1007 թուականին կաթուածով կզարնուի. ուրիշները կարծեն թէ մեռաւ, կթաղեն: Գերեզմանին մէջ արթննալով՝ Համատանին կըկանչուրուտէ. ձայնը կլսեն, իսկոյն դուրս կհանեն. բայց նա փոքր ինչ ատենէն կմեռնի ու միւսանգամ չարթննար:

⁽¹⁾ Pour qui sont ces serpents qui sifflent sur vos têtes ?

A qui destinez-vous l'appareil qui vous suit ?

Venez-vous m'entraîner dans l'éternelle nuit ?